

Move!-mittausprosessi Helsingissä

Fyysisen toimintakyvyn Move! -mittaukset ovat osa 5. ja 8. luokan opetussuunnitelmia. Mittausten tavoitteena on kannustaa oppilaita arvioimaan, ylläpitämään ja kehittämään fyysistä toimintakykyään. Tuloksia hyödynnetään Mittaukset 5. ja 8. vuosiluokilla koululaisille tehtävissä laajoissa terveystarkastuksissa. Move!-mittauksiin valmistautuminen, niiden toteuttaminen ja hyödyntäminen liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi ovat koulujen liikunnanopetuksen, kouluterveyden- ja oppilashuollon sekä liikuntatoimijoiden yhteinen asia. Ohessa kuvataan toimijoiden roolit Move!-vuosikellossa.

Alkuvuosi: mittauksiin valmistautuminen

Mittausten aikataulutuksesta päättäminen

- Koulutasoisesti päätetään mittausten ajankohdasta. Mittaukset on toteutettava ennen 5.- ja 8.-luokkien terveystarkastuksia eli ne suoritetaan joko 4.- ja 7.-vuosiluokan keväällä vai 5.- ja 8.-luokan syksyllä kuitenkin viimeistään syyskuun loppuun mennessä.
- Move!-yhteyshenkilöistä luovutaan opintopolku-järjestelmässä, jatkossa kaikki viestit menevät Opintopolkuun kirjattuun koulun yleiseen osoitteeseen. Osoitteen käyttäjä toimittaa tunnuksen niille henkilöille, jotka syöttävät oppilaiden mittaustuloksia valtakunnalliseen järjestelmään.
- Opettajat käyvät läpi Move!-huoneentaulun, jonka kaupunki on toimittanut kouluihin.
- Tässä vaiheessa kouluissa kannattaa jo liikunnanopettajien ja terveydenhuollon henkilöiden keskustella asiasta ja sopia miten mittaustulokset toimitetaan kouluterveydenhuoltoon.

Mittauksiin valmistautuminen ja niistä tiedottaminen

- Luokanopettajat ja liikunnanopettajat käyvät läpi Opetushallituksen Move!-sivuston osoitteessa www.oph.fi/fi/move.
- Oppilaille kerrotaan mittauksista ja kannustetaan oppilaita harjoittamaan niitä omatoimisesti ja yhdessä muiden oppilaiden kanssa. Liikkumista voi lisätä koulumatkoilla, välitunneilla, vapaa-ajalla ja kuljettaessa paikasta toiseen.
- Opettajat päättävät järjestetäänkö mittaukset koulussa erillisenä, mittauksiin varattuna päivänä vai tekeekö kukin luokka mittaukset omilla liikuntatunneillaan. Mittausten tekemiseen kannattaa varata aikaa kaksi kaksoistuntia. www.oph.fi/fi/move.
- Koulu lähettää perheille tietoa Move!-mittausten tarkoituksesta, ajankohdasta ja toteutustavasta. Tähän löytyy mallikirje: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/tukea-ja-ideoita>
- Suunnittelussa ja viestinnässä huomioidaan se, että mittaukset voi toteuttaa myös sovelletusti tilanteessa, jossa oppilaalla on pysyvä vamma tai toimintakyvyn rajoite. Ohjeet mittausten toteuttamiseen ja kirjaamiseen sovelletusti löytyvät www.oph.fi/fi/move -sivustolta

Loppukevät tai alkusyksy: mittausten toteuttaminen

- Opettajat tutustuvat Opettajan käsikirjaan ja katsovat mallivideot mittauksista osoitteesta <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/move-mittaus>.
- Valmiita ja hyväksi todettuja ja kannustavia tapoja toteuttaa mittaukset löytyy kootusti Move!-sivustolta, kohdasta "tukea ja ideoita".
- Oppilaskohtaiset tulokset kirjataan henkilökohtaiselle tuloskortille (kolme erilaista: 5.-luokkalaisten, 8.-luokkalaisten ja sovellettu). Opettaja kokoa oppilaskohtaiset tulokset ryhmäkohtaiselle lomakkeelle luokka-asteittain. Ryhmäkohtainen lomake on mahdollista täyttää sähköisesti tai paperilla ja säilytetään tulosten syöttämistä varten valtakunnalliseen järjestelmään.
- Elokuussa koulujen yleiseen osoitteeseen (Opintopolussa) toimitetaan koulukohtainen linkki tulosten syöttämiseksi. Koulu voi jakaa linkin niille henkilöille, jotka syöttävät koulun tulokset.

Mittausten jälkeen

- Opettaja käy mittaustulokset läpi oppilaan kanssa ja hyödyntää Move!-sivuilta löytyvää palautemateriaalia. Fyysistä toimintakykyä voi jatkuvasti parantaa ja harjoittaa.
- Move!-mittauksen tietoja käytetään laajoissa terveystarkastuksissa 5. ja 8. vuosiluokilla. Näiden tietojen luovuttaminen kouluterveydenhuoltoon tapahtuu huoltajan suostumuksella. Opettaja ohjeistaa oppilaita viemään tuloslomakkeen kotiin huoltajille ja kertoo ohjeet lomakkeen palauttamiseksi opettajalle.

Mittaustulosten käsittely kouluterveydenhuollossa

- Mittaukset toteuttanut opettaja toimittaa huoltajilta palautuneet oppilaskohtaiset tuloskortit kouluterveydenhuoltoon.
- Kouluterveydenhoitaja kirjaa Move!-mittauksista oppilaan potilaskertomukseen vähintään mittausten yhteispistemäärän. Myös eri mittaussosioiden pisteet on hyvä kirjata.
- Huoltajalle ja oppilaalle kerrotaan arkiliikkumisen, liikuntaharrastusten ja omaehtoisen liikkumisen tärkeydestä ja mahdollisuuksista. Kouluterveydestä valmistellaan materiaali, joka kokoa yhteen ydintiedot liikkumisesta sekä Helsingin liikkumismahdollisuudet.
- 8.-luokkalaisten kohdalla on mahdollisuus verrata oppilaan tuloksia 5. luokan aikaisiin tuloksiin.

Loppuvuosi: Analyysi ja johtopäätökset mittaustuloksista

Koulukohtaiset johtopäätökset

- Valtion liikuntaneuvosto ja Opetushallitus lähettävät kouluihin maksuttomat tulosraportit, jossa koulun oppilaiden tulokset on analysoitu suhteessa valtakunnan tason tuloksiin sukupuolittain, luokka-asteittain ja mittaussosioittain. Tulokset raportoidaan mediaanituloksina sekä tulosten jakaumana.
- Opettajat käyvät luokka-asteittain läpi tulokset oppilaiden kanssa. Oppilaita kannustetaan konkreettisiin vinkeihin harjoittamaan fyysistä toimintakykyään. Koulukohtainen tulosraportti käsitellään vanhempainilloissa, oppilashuollossa ja muissa olennaisissa koulun tilaisuuksissa.
- Opettajat huomioivat koulukohtaisen tulosraportin opetuksen suunnittelussa.

Kuntakohtaiset johtopäätökset

- Valtion liikuntaneuvosto ja Opetushallitus lähettävät Kuntakohtaiset tulokset kaupungin edustajille. Raportti käsitellään Helsingin kaupungin liikkumisohjelman johto- ja projektiryhmässä, perusopetuksen johtoryhmässä sekä Move!-ohjausryhmässä. Siihen osallistuvat perusopetuksen, liikuntapalveluiden, kouluterveydenhuollon, oppilashuollon ja nuorisopalveluiden edustajat.
- Kuntakohtaiset tulokset huomioidaan perusopetuksen, oppilashuollon, liikunta- ja nuorisopalveluiden, sosiaali- ja terveystoimen palveluiden kehittämisessä.